A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2019. december 3.*

„Előzetes döntéshozatal – 2014/59/EU irányelv – Bankunió – A hitelintézetek és befektetési vállalkozások helyreállítása és szanálása – Éves hozzájárulások – Kiszámítás – 806/2014/EU rendelet – (EU) 2015/81 végrehajtási rendelet – A hitelintézetek és befektetési vállalkozások szanálására irányuló egységes eljárás – A nemzeti hatóságok és valamely uniós szervezet bevonásával járó közigazgatási eljárás – Az Európai Szanálási Testület (ESZT) kizárólagos döntéshozatali jogköre – A nemzeti bíróságok előtti eljárás – Megsemmisítés iránti keresetnek az uniós bíróság előtt megfelelő időben történő benyújtásának a hiánya – (EU) 2015/63 felhatalmazáson alapuló rendelet – Bizonyos kötelezettségeknek a hozzájárulások számításából való kizárása – Több bank összefonódása”

A C-414/18. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Lazio tartomány közigazgatási bírósága, Olaszország) a Bírósághoz 2018. június 22-én érkezett, 2018. január 23-i határozatával terjesztett elő

az **Iccrea Banca SpA Istituto Centrale del Credito Cooperativo**

és

a **Banca d’Italia**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: K. Lenaerts elnök, R. Silva de Lapuerta elnökhelyettes, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, E. Regan, P. G. Xuereb és L. S. Rossi tanácselnökök, M. Ilešič, J. Malenovský, L. Bay Larsen (előadó), T. von Danwitz, F. Biltgen, K. Jürimäe, C. Lycourgos és N. Piçarra bírák,

főtanácsnok: M. Campos Sánchez-Bordona,

hivatalvezető: V. Giacobbo-Peyronnel tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2019. április 30-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– az Iccrea Banca SpA Istituto Centrale del Credito Cooperativo képviseletében P. Messina, A. Gemma, F. Isgrò és A. Dentoni Litta avvocati,

– a Banca d’Italia képviseletében M. Mancini, D. Messineo és L. Sciotto avvocati,

* Az eljárás nyelve: olasz.

– az olasz kormány képviseletében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítői: P. Gentili és G. Rocchitta avvocati dello Stato,

– a spanyol kormány képviseletében S. Centeno Huerta és M. A. Sampol Pucurull, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében V. Di Bucci és A. Steiblytė, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2019. július 9-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a 2014/59/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a szanálásfinanszírozási rendszerhez való előzetes hozzájárulás tekintetében történő kiegészítéséről szóló, 2014. október 21-i (EU) 2015/63 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet (HL 2015. L 11., 44. o.; helyesbítés: HL 2017. L 156., 38. o.) 5. cikke (1) bekezdése a) és f) pontjának az értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet az Iccrea Banca SpA Istituto Centrale del Istituto Centrale del Credito Cooperativo (a továbbiakban: Iccrea Banca) és a Banca d'Italia (olasz nemzeti bank) között ez utóbbinak az olasz nemzeti szanálási alaphoz és az Egységes Szanálási Alaphoz (ESZA) való hozzájárulások megfizetésére vonatkozó számos határozata és értesítése tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

A 83/349/EGK hetedik irányelv

3 A Szerződés 54. cikke (3) bekezdésének g) pontja alapján az összevont (konszolidált) éves beszámolóról szóló, 1983. június 13-i 83/349/EGK hetedik tanácsi irányelvet (HL 1983. L 193., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 58. o.) hatályon kívül helyezte a meghatározott típusú vállalkozások éves pénzügyi kimutatásairól, összevont (konszolidált) éves pénzügyi kimutatásairól és a kapcsolódó beszámolókról, a 2006/43/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 78/660/EGK és a 83/349/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. június 26-i 2013/34/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2013. L 182., 19. o.).

4 A 2003. június 18-i 2003/51/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL 2013. L 178., 16. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 273. o.) módosított 83/349 hetedik irányelv (a továbbiakban: 83/349 irányelv) 1. cikke a következőket írta elő:

„(1) A tagállamok minden, a nemzeti joguk hatálya alá tartozó vállalkozásnak előírják a konszolidált éves beszámoló és a konszolidált éves üzleti jelentés készítését, amennyiben a szóban forgó vállalkozás (anyavállalat):

a) a részvényesek vagy tagok szavazati jogának többségével rendelkezik egy másik vállalkozásban (leányvállalat);

vagy

b) jogosult kinevezni vagy visszahívni egy másik vállalkozás (leányvállalat) vezető tisztségviselőinek, az igazgatóság és a felügyelőbizottság tagjainak többségét és egyidejűleg maga is részvényese vagy tagja annak a vállalkozásnak;

vagy

c) joga van meghatározó befolyást gyakorolni egy vállalkozás (leányvállalat) felett, amelynek maga is részvényese vagy tagja, a vállalkozással kötött szerződés alapján, vagy annak létesítő okiratának rendelkezése alapján […];

vagy

d) részvényese vagy tagja egy vállalkozásnak, és:
aa) a vezető tisztségviselőknek, az igazgatóság és a felügyelőbizottság tagjainak többségét ebben a vállalkozásban (leányvállalatban) […] kizárólag az ő szavazati jogainak gyakorlásával nevezték ki,

vagy
bb) egyedül rendelkezik, a vállalkozás (leányvállalat) többi részvényesével vagy tagjával való megállapodás alapján, a részvényesek vagy tagok szavazati jogának többségével. […]

[…]

(2) Az (1) bekezdésben említett esetektől eltekintve, a tagállamok megkövetelhetik, hogy bármely, a nemzeti jogszabály hatálya alá tartozó vállalkozás összevont (konszolidált) éves beszámolót és összevont (konszolidált) üzleti jelentést készítsen, amennyiben:

a) az adott vállalkozás (az anyavállalat) ténylegesen meghatározó befolyást vagy ellenőrzést gyakorol egy másik vállalkozás (a leányvállalat) felett, vagy jogában áll azt gyakorolni; vagy

b) az adott vállalkozás (az anyavállalat) és egy másik vállalkozás (a leányvállalat) egységesen az anyavállalat irányítása alatt áll.”

5 A 83/349 irányelv 2. cikke a következőképpen rendelkezett:

„(1) Az 1. cikk (1) bekezdése a), b) és d) pontjának alkalmazásában bármely másik leányvállalat vagy olyan személy, aki saját nevében, de az anyavállalat vagy egy másik leányvállalat javára gyakorolja a szavazati, kinevezési vagy visszahívási jogokat, annak jogait hozzá kell adni az anyavállalat ilyen jogaihoz.

(2) Az 1. cikk (1) bekezdése a), b) és d) pontjának alkalmazásában a fenti (1) bekezdésben említett jogokat csökkenteni kell a következő jogokkal:

a) amelyek az anya- és a leányvállalaton kívüli személy nevében birtokolt részvényekhez kapcsolódnak;

vagy

b) amelyek biztosítékként birtokolt részvényekhez kapcsolódnak, feltéve hogy a szóban forgó jogokat a kapott utasításokkal összhangban gyakorolják, vagy a rendes üzleti tevékenység keretében történő hitelnyújtással összefüggésben birtokolják, feltéve hogy a szavazati jogokat a biztosítékot nyújtó személy érdekében gyakorolják.

(3) Az 1. cikk (1) bekezdése a) és d) pontjának alkalmazásában a részvényeseknek vagy tagoknak a leányvállalatban birtokolt szavazati jogainak összességét csökkenteni kell az olyan részvényekhez kapcsolódó szavazati jogokkal, amelyeket az adott vállalkozás maga birtokol annak az adott vállalkozásnak egy leányvállalatán keresztül, vagy olyan személyen keresztül, aki a saját nevében, de azoknak a vállalkozásoknak a javára jár el."

Az 575/2013/EU rendelet

6 A hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról szóló, 2013. június 26-i 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2013. L 176., 1. o.; helyesbítések: HL 2013. L 208., 68. o.; HL 2013. L 321., 6. o.; HL 2017. L 20., 2. o.) 4. cikkének (1) bekezdése a következőket mondja ki:

„E rendelet alkalmazásában:

[…]

15. »anyavállalat«:
    a) a 83/349/EGK irányelv 1. és 2. cikkében meghatározott anyavállalat;

    […]

16. »leányvállalat«:
    a) a 83/349/EGK irányelv 1. és 2. cikkében meghatározott leányvállalat;
    b) a 83/349/EGK irányelv 1. cikkének (1) bekezdése szerinti leányvállalat és minden olyan vállalkozás, amely felett egy anyavállalat ténylegesen meghatározó befolyást gyakorol.

    A leányvállalatok valamennyi leányvállalata azon vállalkozás leányvállalatának is tekintendő, amely az előbbiek eredeti anyavállalata;

[…]"

A 2014/59/EU irányelv

7 A hitelintézetek és befektetési vállalkozások helyreállítását és szanálását célzó keretrendszer létrehozásáról és a 82/891/EGK tanácsi irányelv, a 2001/24/EK, 2002/47/EK, 2004/25/EK, 2005/56/EK, 2007/36/EK, 2011/35/EU, 2012/30/EU és 2013/36/EU irányelv, valamint az 1093/2010/EU és a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2014. május 15-i 2014/59/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2014. L 173., 190. o.; helyesbítés: HL 2019. L 165., 129. o.) 2. cikkének (1) bekezdése a következőképpen szól:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

[…]

5. »leányvállalat«: az 575/2013/EU rendelet 4. cikke (1) bekezdésének 16. pontjában meghatározott leányvállalat;

6. »anyavállalat«: az 575/2013/EU rendelet 4. cikke (1) bekezdése 15. pontjának a) alpontjában meghatározott anyavállalat;

[…]

26. »csoport«: az anyavállalat és leányvállalatai;

[…]”

8 A 2014/59 irányelv 102. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok biztosítják, hogy 2024. december 31-ig a finanszírozási rendszereik rendelkezésre álló pénzügyi eszközei elérjék a területükön engedélyezett összes intézmény biztosított betétei összegének legalább 1%-át. A tagállamok az ezen összeget meghaladó célszinteket is előírhatnak.”

9 Ezen irányelv 103. cikkének (1), (2) és (7) bekezdése a következőket pontosítja:

„(1) A 102. cikkben meghatározott célszint elérése érdekében a tagállamok biztosítják, hogy a területükön engedélyezett intézmények legalább évente hozzájárulást fizessenek, az uniós fióktelepeket is beleértve.

(2) Az egyes intézmények hozzájárulását az intézmény biztosított betétekkel csökkentett (szavatolótőke nélküli) kötelezettségei összegének és a tagállam területén engedélyezett valamennyi intézmény aggregált, biztosított betétekkel csökkentett (szavatolótőke nélküli) kötelezettsége összegének az aránya alapján kell megállapítani.

E hozzájárulásokat ki kell igazítani az intézmények kockázati profiljának megfelelően, a (7) bekezdésnek megfelelően elfogadott kritériumokkal összhangban.

[…]

(7) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 115. cikkel összhangban felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el annak részletes meghatározása céljából, mit jelent a hozzájárulásnak az intézmények kockázati profiljával arányos, az e cikk (2) bekezdésében említett kiigazítása, a következők figyelembevételével […]”

A 806/2014/EU rendelet

10 A hitelintézeteknek és bizonyos befektetési vállalkozásoknak az Egységes Szanálási Mechanizmus keretében történő szanálására vonatkozó egységes szabályok és egységes eljárás kialakításáról, valamint az Egységes Szanálási Alap létrehozásáról és az 1093/2010/EU rendelet módosításáról szóló, 2014. július 15-i 806/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2014. L 225., 1. o.; helyesbítés: HL 2014. L 372., 9. o.) (120) preambulumbekezdése értelmében:

„Az Egységes Szanálási Mechanizmus az [Egységes Szanálási] Testületet, a Tanácsot, a Bizottságot és a részt vevő tagállamok szanálási hatóságait fogja össze. A Bíróság az EUMSZ 263. cikkével összhangban jogkörrel rendelkezik az [Egységes Szanálási] Testület, a Tanács és a Bizottság által elfogadott határozatok jogszerűségének vizsgálata, illetve a szerződésen kívüli felelősségeik megállapítása tekintetében. Ezenkívül az EUMSZ 267. cikke értelmében a Bíróság hatáskörrel rendelkezik arra, hogy a nemzeti igazságügyi hatóságok kérésére előzetes döntést hozzon az uniós intézmények, szervek vagy ügynökségek jogi aktusainak érvényességéről és értelmezéséről. A nemzeti igazságügyi hatóságoknak nemzeti jogszabályaik értelmében hatáskörrel kell rendelkezniük a részt vevő tagállamok szanálási hatóságai által az e rendelet által rájuk ruházott hatásköreik gyakorlása során elfogadott határozatok jogszerűségének vizsgálata, illetve a szerződésen kívüli felelősségük megállapítása tekintetében.”

11 A 806/2014 rendelet 54. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„Az [Egységes Szanálási] Testület ügyvezetői testülete ülésén:

[…]

b) meghoz minden, e rendelet végrehajtásához szükséges határozatot, kivéve, ha ez a rendelet másképp rendelkezik.”

12 E rendelet 70. cikkének (2) és (6) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(2) Az [Egységes Szanálási] Testület minden évben, az EKB-val vagy a nemzeti illetékes hatósággal folytatott konzultációt követően és a nemzeti szanálási hatóságokkal szoros együttműködésben kiszámolja az egyéni hozzájárulások összegét annak biztosítása érdekében, hogy az összes részt vevő tagállam területén engedélyezett valamennyi intézmény által befizetendő hozzájárulás ne haladja meg a célszint 12,5%-át.

[…]

(6) Alkalmazni kell a hozzájárulások intézményi kockázati profil arányában történő kiigazításának fogalmát meghatározó, felhatalmazáson alapuló azon jogi aktusokat, amelyeket a Bizottság a 2014/59/EU irányelv 103. cikkének (7) bekezdésével összhangban fogad el.”

A 2015/63 felhatalmazáson alapuló rendelet

13 A 2015/63 felhatalmazáson alapuló rendelet (8) és (9) preambulumbekezdésének szövege a következő:

„(8) A hozzájárulások egyedi szintű kiszámítása csoportok esetében bizonyos kötelezettségek kétszeres figyelembevételéhez vezetne a csoporthoz tartozó különböző vállalkozások alapvető éves hozzájárulásának meghatározása során, mivel az ugyanahhoz a csoporthoz tartozó vállalkozások egymással kötött megállapodásaihoz kapcsolódó kötelezettségek a csoporthoz tartozó vállalkozások alapvető éves hozzájárulásának meghatározásához figyelembe veendő összes kötelezettség részét képeznék. Csoportok esetében ezért tovább kell részletezni az alapvető éves hozzájárulás meghatározását, a csoporthoz tartozó vállalkozások összefonódottságának tükrözése és a csoporton belüli kitettségek kétszeres figyelembevételének elkerülése érdekében. […]

(9) A csoporthoz tartozó vállalkozás alapvető éves hozzájárulásának kiszámítása céljából indokolt, hogy a figyelembe veendő összes kötelezettség ne tartalmazza az olyan szerződésekből eredő kötelezettségeket, amelyeket a csoporthoz tartozó vállalkozás más, ugyanazon csoporthoz tartozó vállalkozással kötött. Mindazonáltal az ilyen kivétel csak akkor lehetséges, ha a csoporthoz tartozó minden vállalkozás az Unióban letelepedett, bevonása teljes körű az egyazon konszolidált éves beszámolóba, megfelelő kockázatértékelési, -mérési és -ellenőrzési eljárások alá tartozik, és ha a lényeges kötelezettségek esedékességkori azonnali teljesítésének jelentős gyakorlati vagy jogi akadálya nincs és nem is várható. Ezáltal megakadályozható, hogy a kötelezettségek kizárásra kerüljenek a hozzájárulások számítási alapjából, ha nincs garancia arra, hogy a csoporton belüli hitelezési kitettségek fedezettek lennének a csoport pénzügyi helyzetének romlása esetén. […]”

14 E felhatalmazáson alapuló rendelet 3. cikke a következőket pontosítja:

„E rendelet alkalmazásában a […] 2014/59/EU irányelvben szereplő fogalommeghatározások alkalmazandók. E rendelet alkalmazásában továbbá:

[…]

28. »kedvezményes kölcsön«: fejlesztési bank által vagy közvetítő bankon keresztül nem versenyalapon, hanem nonprofit jelleggel nyújtott kölcsön, valamely tagállam központi vagy regionális kormányzata közpolitikai célkitűzéseinek előmozdítása érdekében;

[…]”

15 Az említett, felhatalmazáson alapuló rendelet 5. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A 2014/59/EU irányelv 103. cikkének (2) bekezdésében említett hozzájárulásokat a következő kötelezettségek kivételével kell kiszámítani:

a) az intézmény által az ugyanazon csoportba tartozó másik intézménnyel kötött ügyletekből eredő csoporton belüli kötelezettségek, feltéve, hogy teljesülnek az alábbi feltételek:
   i. az egyes intézmények az Unióban letelepedettek;
   ii. az egyes intézmények az 575/2013/EU rendelet 6–17. cikkének megfelelő azonos teljeskörűen összevont alapú felügyelet és megfelelő centralizált kockázatértékelési, -mérési és -ellenőrzési eljárások alá tartoznak; valamint
   iii. a kötelezettség esedékességkori azonnali teljesítésének jelentős gyakorlati vagy jogi akadálya nincs és nem várható”.

[…]

f) kedvezményes kölcsönöket nyújtó intézmények esetében a közvetítő intézménynek a kezdeményezővel, másik fejlesztési bankkal vagy másik közvetítővel szembeni kötelezettségei és az eredeti fejlesztési banknak a finanszírozó felekkel szembeni kötelezettségei, amennyiben e kötelezettségek összege megfelel az intézmény kedvezményes kölcsöneinek.”

Az (EU) 2015/81 végrehajtási rendelet

16 A 806/2014 rendelet egységes alkalmazási feltételeinek a meghatározásáról szóló, 2014. december 19-i (EU) 2015/81 tanácsi végrehajtási rendelet (HL 2015. L 15., 1. o.) 4. cikke a következőket mondja ki:

„Az [Egységes Szanálási] Testület az egyes intézmények által az egyes hozzájárulási időszakokban fizetendő éves hozzájárulást – az EKB-val vagy az illetékes nemzeti hatóságokkal folytatott konzultációt követően, valamint a nemzeti szanálási hatóságokkal szorosan együttműködve – az Alap éves célszintje alapján számítja ki. […]”

17 E végrehajtási rendelet 5. cikke a következőket írja elő:

„(1) Az [Egységes Szanálási] Testület tájékoztatja az érintett nemzeti szanálási hatóságokat a területükön engedélyezett intézmények éves hozzájárulásának kiszámításáról szóló határozatairól.

(2) Az (1) bekezdésben említett tájékoztatás kézhezvételét követően minden nemzeti szanálási hatóság értesíti a tagállamában engedélyezett valamennyi intézményt az [Egységes Szanálási] Testület határozatáról, amely az adott intézmény által fizetendő éves hozzájárulás kiszámítását tartalmazza.”

18 Az említett végrehajtási rendelet 6. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Az [Egységes Szanálási] Testület meghatározza az intézmények által szolgáltatott, az éves hozzájárulások kiszámításához szükséges információk adatformátumát és megjelenítését annak érdekében, hogy fokozza a szolgáltatott információk összehasonlíthatóságát és a kapott információk feldolgozásának hatékonyságát.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

19 Az Iccrea Banca egy hitelintézeti hálózat élén álló bank, amelynek a feladata többek között az olaszországi takarékszövetkezeti bankok műveleteinek a támogatása.

20 E célból e bankoknak fizetési szolgáltatásokat, elektronikus banki szolgáltatásokat, értékpapír-elszámolási és értékpapírőrzési szolgáltatásokat, valamint pénzügyi szolgáltatásokat nyújt, és a takarékszövetkezeti rendszer pénzügyi központjaként működik. Az Iccrea Banca ez utóbbi jogcímen különösen az említett bankoknak számos szolgáltatást nyújt annak érdekében, hogy azok az EKB-nál és a piacon strukturált módon férhessenek hozzá biztosítékkal fedezett finanszírozáshoz. Ebben az összefüggésben egy olyan csoportot hozott létre, amelyhez körülbelül 190 takarékszövetkezeti bank csatlakozott kizárólag azzal a céllal, hogy az EKB által bevezetett célzott, hosszú távú refinanszírozási műveletekben részt vegyenek.

21 A 2015 és 2017 között elfogadott határozatokban a Banca d'Italia az olasz nemzeti szanálási alaphoz való rendes, rendkívüli és kiegészítő hozzájárulások megfizetését követelte az Iccrea Bancától. Ezenkívül a Banca d'Italia a 2016. május 3-i értesítésében az Egységes Szanálási Testület (a továbbiakban: ESZT) 2016. április 15-i határozatában megállapított, az ESZA-hoz való 2016. évi előzetes hozzájárulás megfizetését követelte az Iccrea Bancától. A Banca d'Italia a 2016. május 27-i értesítésében az ESZT 2016. május 20-i határozata alapján helyesbítette ezen utóbbi hozzájárulás összegét.

22 Az Iccrea Banca a kérdést előterjesztő bíróság előtt keresetet indított a Banca d'Italia e határozataival és értesítéseivel szemben. E kereset az Iccrea Banca által ténylegesen fizetendő összegek megfelelő számítási módjának a meghatározására, és azon összegek visszatérítésére is irányul, amelyeket véleménye szerint jogalap nélkül fizetett ki.

23 Az említett kereset alátámasztása érdekében az Iccrea Banca lényegében azzal érvel, hogy a Banca d'Italia a 2015/63 felhatalmazáson alapuló rendelet 5. cikke (1) bekezdésének téves értelmezéséből indult ki. Így az alapügyben szóban forgó hozzájárulások kiszámítása céljából figyelembe vette az Iccrea Banca és a takarékszövetkezeti bankok közötti viszonyokhoz kapcsolódó kötelezettségeket, holott azokat ki kellett volna zárni e számításból e felhatalmazáson alapuló rendelet azon rendelkezéseinek analógia útján való alkalmazása alapján, amelyek a csoporton belüli kötelezettségekre vagy a kedvezményes kölcsönöket nyújtó intézményekre vonatkoznak. E téves értelmezés továbbá azt eredményezte, hogy a Banca d'Italia nem emelte ki az adatok ESZT-val való közlése során azon integrált rendszer sajátos jellegét, amelyben az Iccrea Banca működött, és így az az ESZA-hoz való 2016. évi előzetes hozzájárulás hibás kiszámításához vezetett.

24 A kérdést előterjesztő bíróság elutasította a Banca d'Italiának az ESZA-hoz való 2016. évi előzetes hozzájárulásokra vonatkozó jogi aktusaival kapcsolatos kérelmeket illetően a Banca d'Italia által emelt joghatósági kifogást. E bíróság az erre vonatkozó határozathozatal tekintetében fennálló joghatóságát abból vezette le, hogy a Banca d'Italia nem egyszerű közvetítőként jár el az ESZT és a hitelintézetek között. A Banca d'Italia az uniós jogalkotó választásai alapján így aktív és döntő szerepet tölt be mind e hozzájárulások összege meghatározásának a szakaszában, mind pedig azok beszedésének a szakaszában. Ebben az összefüggésben az Iccrea Bancának konkrét előnye származhat azon adatok felülvizsgálatból és újbóli meghatározásából, amelyeket a Banca d'Italiának továbbítania kell az ESZT számára az általa fizetendő hozzájárulás kiszámítása céljából.

25 E körülmények között a Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Lazio tartomány közigazgatási bírósága, Olaszország) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„A [2014/59] irányelv 103. cikkének (2) bekezdésében szereplő hozzájárulások kiszámítása szempontjából a [2015/63] felhatalmazáson alapuló rendelet – e jogforrásban, valamint a [2014/59] irányelvben, a [806/2014] rendeletben és az [EUMSZ 120. cikkben] foglalt elvek tükrében és az egyenlő bánásmód, a megkülönböztetés tilalma és az arányosságnak az Európai Unió Alapjogi Chartájának 21. cikkében foglalt, valamint a kettős adóztatás tilalmának alapvető szabályai alapján értelmezett – 5. cikke (1) bekezdésének különösen az a) és f) pontjával ellentétes-e a csoporton belüli kötelezettségek tekintetében előírt szabályrendszernek »tényleges csoportok« vagy legalábbis az azonos rendszerhez tartozó valamely intézmény és más bankok közötti összefonódás esetében történő alkalmazása?

Továbbra is a fent említett elvek tükrében az 5. cikkben a kedvezményes kötelezettségek esetében biztosított kedvezőbb bánásmód analógia útján valamely úgynevezett »második szintű« banknak a (takarékszövetkezeti) rendszerhez tartozó más bankokkal szemben fennálló kötelezettségeire is alkalmazható, vagy a konkrétan kisméretű bankok összefonódó és integrált csoportján belüli központi intézményként működő valamely intézmény ez utóbbi jellemzője a hatályos szabályozás alapján a pénzügyi adatok nemzeti szanálási hatóság által a közösségi szerveknek történő bemutatása és a szanálási alapnak fizetendő hozzájárulások kiszámítása során – a szóban forgó intézmény tényleges kötelezettségei és konkrét kockázati profilja révén – az EKB-val és a pénzügyi piaccal fennálló jogviszonyában is néhány kiigazításhoz vezet-e?”

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságáról

26 Az olasz kormány azt állítja, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem teljes egészében elfogadhatatlan, mivel az előzetes döntéshozatalra utaló határozat nem tartalmaz olyan ténybeli elemeket, amelyek megvilágítják azokat az indokokat, amelyek miatt az Iccrea Bancát úgy lehet tekinteni, mint amely az alkalmazandó uniós szabályozás értelmében valamely csoportot irányít, vagy kedvezményes kölcsönöket nyújt. A Bizottság a maga részéről úgy véli, hogy e kérelem csak az ESZA-hoz való 2016. évi előzetes hozzájárulásokra vonatkozó részében elfogadhatatlan.

27 Emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a Bíróság és a nemzeti bíróságok közötti együttműködés keretében az uniós jog nemzeti bíróság számára hasznos értelmezésének szükségessége megköveteli, hogy a nemzeti bíróság szigorúan tiszteletben tartsa az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tartalmát érintő és a Bíróság eljárási szabályzatának 94. cikkében kifejezetten meghatározott követelményeket (2018. április 19-i Consorzio Italian Management és Catania Multiservizi ítélet, C-152/17, EU:C:2018:264, 21. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

28 Ezért az eljárási szabályzat 94. cikkének a) pontjában foglaltakkal összhangban különösen nélkülözhetetlen, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló határozat tartalmazza a kérdést előterjesztő bíróság által megállapított releváns tények rövid ismertetését, vagy legalább a kérdések alapját képező tények ismertetését (2018. április 19-i Consorzio Italian Management és Catania Multiservizi ítélet, C-152/17, EU:C:2018:264, 22. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

29 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatalra utaló határozat elegendő tényt tartalmaz mind az előterjesztett kérdés, mind annak terjedelmének a megértéséhez. E határozat ismerteti különösen az Iccrea Banca számos takarékszövetkezeti bankkal fennálló olyan kapcsolatainak a jellegét, amelyek a kérdést előterjesztő bíróságot arra indították, hogy kérdést intézzen a Bírósághoz.

30 Ami az olasz kormány annak bizonyítására irányuló érveit illeti, hogy az ily módon ismertetett adatok nem teszik lehetővé annak alátámasztását, hogy az Iccrea Banca teljesíti a bizonyos kötelezettségek kizárásának 2015/63 felhatalmazáson alapuló rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében foglalt feltételeit, meg kell állapítani, hogy azok értékelése elválaszthatatlanul kapcsolódik az előzetes döntéshozatal iránti kérelemre adandó válaszhoz, azok tehát nem vonhatják maguk után e kérelem elfogadhatatlanságát sem (lásd analógia útján: 2019. január 17-i KPMG Baltics ítélet, C-639/17, EU:C:2019:31, 11. pont).

31 A Bizottság azt állítja, hogy kizárólag az uniós bíróságok rendelkeznek hatáskörrel az ESZA-hoz való hozzájárulások számítási módjairól való határozathozatalra, és hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet az 1994. március 9-i TWD Textilwerke Deggendorf ítéletből (C-188/92, EU:C:1994:90) eredő ítélkezési gyakorlatnak megfelelően tehát részben elfogadhatatlannak kell nyilvánítani, mivel az Iccrea Banca nem nyújtott be megfelelő időben megsemmisítés iránti keresetet az ESZT-nek az ESZA-hoz való 2016. évi előzetes hozzájárulások számítására vonatkozó határozataival szemben.

32 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a Bíróság és a nemzeti bíróságok között az EUMSZ 267. cikk alapján létrehozott együttműködés keretében kizárólag az alapügyben eljáró és a meghozandó bírósági határozatért felelős nemzeti bíróság feladata, hogy az ügy sajátosságaira tekintettel megítélje mind az előzetes döntéshozatalra utaló határozat szükségességét az ügydöntő határozat meghozatala szempontjából, mind a Bíróság elé terjesztett kérdések relevanciáját. Következésképpen, amennyiben a feltett kérdések az uniós jog értelmezésére vonatkoznak, a Bíróság főszabály szerint köteles határozatot hozni (2018. december 4-i Minister for Justice and Equality és Commissioner of An Garda Síochána ítélet, C-378/17, EU:C:2018:979, 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

33 Az értelmezés céljából előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés azonban nem tekinthető elfogadhatónak, ha úgy tűnik, hogy annak kizárólag az a célja, hogy lehetővé tegye a kérdést előterjesztő bíróság számára egy olyan kérdés eldöntését, amely az uniós jog értelmében nem tartozik a nemzeti bíróságok hatáskörébe.

34 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy bár az előterjesztett kérdés a 2015/63 felhatalmazáson alapuló rendelet 5. cikke (1) bekezdésének különösen a 2014/59 irányelvvel összefüggésben történő értelmezésére vonatkozik, amely irányelv e felhatalmazáson alapuló rendelethez hasonlóan mind a nemzeti szanálási alapokhoz, mind az ESZA-hoz való hozzájárulások kiszámítása tekintetében megállapít bizonyos releváns szabályokat, e kérdés a 806/2014 rendeletre is vonatkozik, amely kizárólag az egységes szanálási mechanizmusra – amelynek az ESZA a részét képezi – vonatkozó szabályokat állapít meg. Ezenkívül e kérdés részben a pénzügyi adatoknak a nemzeti szanálási hatóság által a „közösségi szervek” részére való benyújtására vonatkozik.

35 Úgy tűnik tehát, hogy az említett kérdés bizonyos vonatkozásai kifejezetten az ESZA-hoz való hozzájárulások kiszámítására vonatkoznak.

36 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az e számításra alkalmazandó szabályok kért értelmezését a kérdést előterjesztő bíróság annak pontosítása céljából tartja szükségesnek, hogy a Banca d’Italiának milyen módon kellett volna közreműködnie az ESZA-hoz való 2016. évi előzetes hozzájárulások meghatározási és beszedési eljárásában. E bíróság ezért azon a véleményen van, hogy határozatot kell hozni mind az ESZT e hozzájárulások kiszámítására vonatkozó határozatainak elfogadását megelőző eljárási szakaszban való ilyen közreműködésről, különösen annak meghatározása révén, hogy melyek azok az információk, amelyeket a Banca d’Italiának továbbítania kellett volna az ESZT részére, mind pedig az ESZT e határozatainak elfogadását követő és az említett hozzájárulások beszedésére irányuló eljárási szakaszban való ilyen közreműködésről, amennyiben a Bíróságnak a feltett kérdésre adott válasza adott esetben ahhoz vezethet, hogy megállapítják a Banca d’Italia által az ESZT említett határozatai alapján elfogadott határozatok érvénytelenségét.

37 Ami először is az előzetes döntéshozatal iránti kérelem azon vonatkozásait illeti, amelyek lehetővé teszik a kérdést előterjesztő bíróság számára, hogy elbírálja a Banca d'Italiának azon eljárási szakaszban való közreműködését, amely megelőzi az ESZT-nek az ESZA-hoz való előzetes hozzájárulások kiszámítására vonatkozó határozatainak az elfogadását, emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 263. cikk az Európai Unió Bíróságának kizárólagos hatáskört biztosít az uniós szervek és szervezetek – köztük az ESZT – által elfogadott aktusok jogszerűségének vizsgálatára (lásd ebben az értelemben: 2018. december 19-i Berlusconi és Fininvest ítélet, C-219/17, EU:C:2018:1023, 42. pont).

38 A nemzeti hatóságok esetleges bevonása egy olyan eljárás lefolytatásába, amely ilyen aktusok elfogadásához vezet, nem kérdőjelezheti meg az utóbbi aktusok uniós aktus minőségét, ha a nemzeti hatóságok által hozott aktusok egy szakaszát képezik azon eljárásnak, amelyben az uniós szerv vagy szervezet egyedül gyakorolja végleges döntéshozatali jogkörét, anélkül hogy kötve lenne a nemzeti hatóságok által kibocsátott előkészítő aktusokhoz vagy javaslatokhoz (lásd ebben az értelemben: 2018. december 19-i Berlusconi és Fininvest ítélet, C-219/17, EU:C:2018:1023, 43. pont).

39 Ilyen esetben ugyanis, amikor az uniós jog valamely uniós szervnek vagy szervezetnek kizárólagos döntéshozatali jogkört biztosít, az uniós bíróság feladata, hogy az uniós jogi aktusok jogszerűségének vizsgálatára vonatkozó, EUMSZ 263. cikken alapuló kizárólagos hatásköre címén elbírálja a szóban forgó uniós szerv vagy szervezet által hozott végleges határozat jogszerűségét, és az érintettek hatékony bírói jogvédelmének biztosítása érdekében megvizsgálja a nemzeti hatóságok által kibocsátott előkészítő aktusok vagy javaslatok esetleges hibáit, amelyek érinthetik e végleges határozat érvényességét (lásd ebben az értelemben: 2018. december 19-i Berlusconi és Fininvest ítélet, C-219/17, EU:C:2018:1023, 44. pont).

40 Többek között az EUMSZ 263. cikknek – az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésében rögzített – az Unió és a tagállamok közötti lojális együttműködés elvén alapuló értelmezéséből az következik, hogy azok az aktusok, amelyeket a nemzeti hatóságok egy olyan eljárás keretében hoztak, mint amelyet a jelen ítélet fenti pontjai ismertetnek, nem tartozhatnak a tagállamok bírósági felülvizsgálata alá (lásd ebben az értelemben: 2018. december 19-i Berlusconi és Fininvest ítélet, C-219/17, EU:C:2018:1023, 47. pont).

41 E tekintetben a Bíróság kimondta, hogy amikor az uniós jogalkotó olyan közigazgatási eljárás mellett dönt, amelynek keretében a nemzeti hatóságok olyan aktusokat fogadnak el, amelyek előkészítik valamely uniós intézmény azon végleges határozatát, amely joghatásokat vált ki, és sérelmet okozhat, e jogalkotó ezen intézmény és e nemzeti hatóságok között egy olyan sajátos együttműködési mechanizmust kíván létrehozni, amely az uniós intézmény kizárólagos döntéshozatali hatáskörén alapul (2018. december 19-i Berlusconi és Fininvest ítélet, C-219/17, EU:C:2018:1023, 48. pont).

42 Márpedig az ilyen döntéshozatali eljárás hatékonysága szükségképpen egyetlen bírósági felülvizsgálatot feltételez, amelyet egyedül az uniós bíróságok végeznek el, és csak azt követően, ha az uniós intézmény már meghozta a közigazgatási eljárást befejező határozatát, amely az egyedüli határozat, amely olyan kötelező joghatásokat válthat ki, amelyek a felperes érdekeit érinthetik, jelentősen módosítva annak jogi helyzetét (2018. december 19-i Berlusconi és Fininvest ítélet, C-219/17, EU:C:2018:1023, 49. pont).

43 Ami konkrétabban a nemzeti szanálási hatóságoknak az ESZA-hoz való előzetes hozzájárulások kiszámítását megelőző jogi aktusait illeti, meg kell jegyezni, hogy e hozzájárulásokat a 806/2014 rendelettel és a 2015/81 végrehajtási rendelettel bevezetett eljárás keretében kell kiszámítani és beszedni.

44 A 806/2014 rendelet 54. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy az ESZA az ügyvezetői testülete ülésén meghoz minden, e rendelet végrehajtásához szükséges határozatot, kivéve, ha az említett rendelet másképp rendelkezik.

45 Ugyanezen rendelet 70. cikkének (2) bekezdéséből és a 2015/81 végrehajtási rendelet 4. cikkéből kitűnik, hogy kizárólag az ESZT feladata, hogy az EKB-val vagy a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatósággal folytatott konzultációt követően és a nemzeti szanálási hatóságokkal szoros együttműködésben minden évben kiszámolja az előzetes egyéni hozzájárulásokat az összes részt vevő tagállam területén engedélyezett minden egyes intézmény esetében.

46 E végrehajtási rendelet 6. cikkéből egyébiránt az következik, hogy az e hozzájárulások kiszámításához szükséges információkat az ESZT által meghatározott és az érintett intézmények által használt adatformátumban és megjelenítésben gyűjtik.

47 Ezen elemekre tekintettel úgy tűnik, hogy az ESZA-hoz való előzetes hozzájárulások kiszámítását illetően az ESZT egyedül gyakorolja a végleges döntéshozatali jogkört, és hogy – amint a főtanácsnok az indítványának 40. és 41. pontjában megjegyezte – a nemzeti szanálási hatóságok csak operatív támogatást nyújtanak az ESZT-nek. Így, bár e hatóságokkal konzultálhat az ESZT a valamely intézmény által fizetendő előzetes hozzájárulás összege meghatározásának a megkönnyítése érdekében, és bár azoknak e célból mindenesetre együtt kell működniük az ESZT-vel, azon megállapítások, amelyeket adott esetben ennek során valamely intézmény helyzetével kapcsolatban tehetnek, semmiképpen nem köthetik az ESZT-t.

48 Következésképpen egyedül az uniós bíróságnak van hatásköre valamely intézmény ESZA-hoz való előzetes egyéni hozzájárulásának összegét meghatározó ESZT-határozat jogszerűségének vizsgálata során annak megítélésére, hogy a nemzeti szanálási hatóság által az ilyen határozat előkészítése céljából elfogadott jogi aktus tartalmaz-e olyan hibákat, amelyek érinthetik az ESZT e határozatát, anélkül hogy a nemzeti bíróság felülvizsgálatot gyakorolhatna e nemzeti jogi aktus felett (lásd analógia útján: 2018. december 19-i Berlusconi és Fininvest ítélet, C-219/17, EU:C:2018:1023, 57. pont).

49 Ezt a következtetést nem kérdőjelezheti meg a 806/2014 rendelet (120) preambulumbekezdésében szereplő azon pontosítás, amely szerint a nemzeti igazságügyi hatóságoknak hatáskörrel kell rendelkezniük a tagállamok szanálási hatóságai által az e rendelet által rájuk ruházott hatásköreik gyakorlása során elfogadott határozatok jogszerűségének vizsgálatára.

50 E pontosítást ugyanis – amint a főtanácsnok az indítványának 54. pontjában megjegyezte – az elsődleges jogból eredő joghatóság-megosztásra tekintettel, amelyre egyébiránt e preambulumbekezdés hivatkozik, emlékeztetve az Európai Unió Bíróságának az ESZT által elfogadott határozatok jogszerűségének vizsgálatára irányuló kizárólagos hatáskörére, úgy kell értelmezni, mint amely csak azon nemzeti aktusokra vonatkozik, amelyeket olyan eljárás keretében fogadtak el, amelyben e rendelet saját döntéshozatali jogkört ruházott a nemzeti szanálási hatóságokra.

51 Egyébiránt a nemzeti bíróság nem intézhet érvényesen a nemzeti szanálási hatósághoz olyan meghagyást, amely e hatóság azon szakaszban való közreműködésének a módjaira vonatkozik, amely megelőzi az ESZT-nek az ESZA-hoz való előzetes hozzájárulások kiszámítására vonatkozó határozatának az elfogadását.

52 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az ESZT ilyen határozataira vonatkozó, egyetlen bírósági felülvizsgálat követelményére tekintettel az uniós bíróságok hatáskörének kizárólagosságát nem befolyásolja sem azon nemzeti jogi jogorvoslati út típusa, amelyet a nemzeti hatóságok által elfogadott előkészítő aktusok tagállami bírósági felülvizsgálat alá vonása céljából alkalmaznak, sem pedig az e célból előterjesztett kereseti kérelmek és jogalapok jellege (lásd ebben az értelemben: 2018. december 19-i Berlusconi és Fininvest ítélet, C-219/17, EU:C:2018:1023, 51. pont).

53 Márpedig a nemzeti bíróság által olyan meghagyás esetleges kibocsátása, amely arra kötelezné a nemzeti szanálási hatóságot, hogy a ESZT-nek az ESZA-hoz való előzetes hozzájárulások kiszámítására vonatkozó határozatának elfogadását megelőző közreműködése során adott magatartást tanúsítson, sértené az egyetlen bírósági felülvizsgálat e követelményét, mivel azzal a kockázattal jár, hogy e

nemzeti bíróság és az uniós bíróságok között ugyanabban az eljárásban olyan megítélésbeli különbségek merülnek fel, amelyekre a későbbiekben hivatkozni lehetne e közreműködés jogszerűségének – az ESZT e határozata ellen az EUMSZ 263. cikk alapján benyújtott esetleges megsemmisítés iránti kereset vizsgálata keretében történő – járulékos értékelése során (lásd ebben az értelemben: 2018. december 19-i Berlusconi és Fininvest ítélet, C-219/17, EU:C:2018:1023, 50. pont).

54 Az uniós joggal tehát ellentétes az, ha a kérdést előterjesztő bíróság elbírálja a Banca d'Italia azon eljárási szakaszban történő közreműködésének jogszerűségét, amely megelőzi az ESZT-nek az ESZA-hoz való 2016. évi előzetes hozzájárulások kiszámítására vonatkozó határozatainak elfogadását.

55 Másodszor, ami az előzetes döntéshozatal iránti kérelem azon vonatkozásait illeti, amelyek lehetővé teszik a kérdést előterjesztő bíróság számára, hogy elbírálja a Banca d'Italia azon eljárási szakaszban történő részvételét, amely az ESZT-nek az ESZA-hoz való 2016. évi előzetes hozzájárulások kiszámítására vonatkozó határozatainak elfogadását követi, meg kell állapítani, hogy a 2015/81 végrehajtási rendelet 5. cikkéből kitűnik, hogy az ESZT-nek a valamely tagállam területén engedéllyel rendelkező intézmények ESZA-hoz való előzetes hozzájárulásainak a kiszámításról szóló határozatairól tájékoztatják e tagállam nemzeti szanálási hatóságát, amelynek ezt követően mindezen intézményt értesítenie kell az ESZT-nek az adott intézményt érintő hozzájárulás kiszámításáról szóló határozatáról.

56 Szintén e nemzeti szanálási hatóság feladata, hogy a 806/2014 rendelet 67. cikkének (4) bekezdése alapján az ESZT által meghatározott hozzájárulásokat az említett intézményektől beszedje.

57 A fentiekből következik, hogy az ESZT-nek az ESZA-hoz való előzetes hozzájárulások kiszámítására vonatkozó határozatának az elfogadását követően a nemzeti szanálási hatóságok kizárólag e határozatról való tájékoztatásra és annak végrehajtására kötelesek.

58 Ebben az összefüggésben az ESZT jelen ítélet 44. és 45. pontjában felidézett saját jogköreire tekintettel e hatóságok nem jogosultak arra, hogy felülvizsgálják az ESZT által végzett számításokat e hozzájárulások összegének módosítása céljából, és ezért az ESZT határozatának az elfogadását követően e célból nem értékelhetik újra valamely intézmény kockázati kitettségét.

59 Hasonlóképpen, ha valamely nemzeti bíróság megsemmisíthetné – amint az a kérdést előterjesztő bíróságnak a szándékában áll – az ESZT valamely intézmény ESZA-hoz való előzetes hozzájárulásának kiszámítására vonatkozó határozatáról szóló, nemzeti szanálási hatóság által küldött értesítést azon az alapon, hogy téves ezen intézmény kockázati kitettségének e számítás alapjául szolgáló értékelése, megkérdőjelezné az ESZT értékelését, és végső soron e határozat Olaszországban történő végrehajtását.

60 Márpedig a nemzeti szanálási hatóságok és az azok fellépését felülvizsgáló nemzeti bíróságok nem hozhatnak érvényesen olyan határozatokat, amelyek ellentétesek az ESZT-nek az ESZA-hoz való előzetes hozzájárulásokra vonatkozó határozataival, és amelyek gyakorlatilag megfosztják ez utóbbi határozatokat joghatásaiktól azáltal, hogy megakadályozzák e hozzájárulások beszedését (lásd analógia útján: 2000. december 14-i Masterfoods és HB ítélet, C-344/98, EU:C:2000:689, 52. pont; 2008. november 20-i Heuschen & Schrouff Oriëntal Foods Trading ítélet, C-375/07, EU:C:2008:645, 66. pont; 2012. november 6-i Otis és társai ítélet, C-199/11, EU:C:2012:684, 50. és 51. pont).

61 Amennyiben azonban a nemzeti bíróság előtt folyamatban lévő jogvita eldöntése az ESZT határozatának érvényességétől függ, e bíróság főszabály szerint e határozat érvényességére vonatkozóan előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjeszthet a Bíróság elé (lásd analógia útján: 2000. december 14-i Masterfoods és HB ítélet, C-344/98, EU:C:2000:689, 57. pont; 2008. november 20-i Heuschen & Schrouff Oriëntal Foods Trading ítélet, C-375/07, EU:C:2008:645, 68. pont).

62 E tekintetben meg kell állapítani, hogy bár az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés bizonyos vonatkozásai kifejezetten az ESZA-hoz való előzetes hozzájárulások kiszámítására irányulnak, a kérdést előterjesztő bíróság nem kérdezte a Bíróságot az ESZT említett 2016. évi hozzájárulások kiszámítására vonatkozó határozatainak az érvényességéről. Ezenfelül az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az Iccrea Banca nem hivatkozott e bíróság előtt e határozatok érvénytelenségére, és hogy az említett bíróság nem fejezte ki kétségét azok érvényességével kapcsolatban.

63 Emlékeztetni kell arra, hogy mindenesetre valamely jogalany a nemzeti bíróság előtt indított keresetben azzal a feltétellel hivatkozhat a vele szemben hozott nemzeti határozat alapját képező uniós jogi aktusban foglalt rendelkezések érvénytelenségére, ha az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése alapján az előírt határidőn belül ezen uniós jogi aktussal szemben megsemmisítés iránti keresetet is indított, vagy ezt azért nem tette meg, mert nem rendelkezik kétségtelenül az ilyen kereset indításához való joggal (2018. július 25-i Georgsmarienhütte és társai ítélet, C-135/16, EU:C:2018:582, 17. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

64 Ebben az összefüggésben a valamely természetes vagy jogi személy által olyan jogi aktussal szemben indított kereset, amelynek e személy az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése értelmében nem címzettje, különösen csak azzal a feltétellel fogadható el, ha e jogi aktus e személyt közvetlenül és személyében érinti (lásd ebben az értelemben: 2018. március 13-i European Union Copper Task Force kontra Bizottság ítélet, C-384/16 P, EU:C:2018:176, 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

65 A jelen ügyben, bár a 2015/81 végrehajtási rendelet 5. cikke (1) bekezdésének megfelelően az ESZT-nek az ESZA-hoz való 2016. évi előzetes hozzájárulások kiszámítására vonatkozó határozatainak címzettje a Banca d'Italia volt, az Iccrea Bancát minden kétséget kizáróan közvetlenül és személyében érintették e határozatok.

66 Egyrészt ugyanis fontos emlékeztetni arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint azon feltétel, amely szerint a kereset tárgyát képező határozatnak az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésében előírtak szerint közvetlenül kell érintenie valamely természetes vagy jogi személyt, két együttes kritérium teljesülését követeli meg, nevezetesen egyfelől azt, hogy a vitatott intézkedés közvetlen hatást gyakoroljon a jogalany jogi helyzetére, másfelől pedig azt, hogy ne hagyjon mérlegelési jogkört az intézkedés végrehajtására kötelezett címzettek számára, mert az ilyen végrehajtás tisztán automatikus jellegű, és egyéb köztes szabályok alkalmazása nélkül, egyedül az uniós szabályozásból következik (2018. november 6-i Scuola Elementare Maria Montessori kontra Bizottság, Bizottság kontra Scuola Elementare Maria Montessori és Bizottság kontra Ferracci ítélet, C-622/16 P-C-624/16 P, EU:C:2018:873, 42. pont; 2019. november 5-i EKB és társai kontra Trasta Komercbanka és társai ítélet, C-663/17 P, C-665/17 P és C-669/17 P, EU:C:2019:923, 103. pont).

67 Márpedig az ESZT-nek az ESZA-hoz való 2016. évi előzetes hozzájárulás kiszámítására vonatkozó határozatai közvetlen hatást gyakorolnak az Iccrea Banca jogi helyzetére, mivel azok megállapítják az általa fizetendő, ESZA-hoz való előzetes hozzájárulások összegét. Ezenkívül e határozatok – amint a jelen ítélet 55–58. pontjából kitűnik – semmiféle mérlegelési jogkört nem hagynak a Banca d'Italia számára, amelynek az Iccrea Bancától be kell szednie az említett határozatokban ezen intézmény tekintetében meghatározott összegnek megfelelő hozzájárulást, tehát nem jogosult ezen összeg módosítására.

68 Másrészt azon jogalanyok, akik nem címzettjei egy határozatnak, csak akkor állíthatják, hogy személyükben érintettek, ha ez a határozat sajátos jellemzőik vagy egy őket minden más személytől megkülönböztető ténybeli helyzet folytán vonatkozik rájuk, és ezáltal a címzetthez hasonló módon egyéníti őket (2018. július 25-i Georgsmarienhütte és társai ítélet, C-135/16, EU:C:2018:582, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

69 A jelen ügyben ez a helyzet az Iccrea Bancával, mivel az kifejezetten szerepel az ESZT-nek az ESZA-hoz való 2016. évi előzetes hozzájárulások kiszámítására vonatkozó határozatainak mellékletében.

70 Ilyen körülmények között a jelen ítélet 63. pontjában felidézett elvnek megfelelően az Iccrea Banca csak akkor hivatkozhat az ESZT-nek az ESZA-hoz való 2016. évi előzetes hozzájárulások kiszámítására vonatkozó határozatainak jogellenességére, ha az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése alapján az előírt határidőn belül e határozatokkal szemben megsemmisítés iránti keresetet is indított.

71 E tekintetben a Törvényszék a jogerőssé vált, 2018. november 19-i Iccrea Banca kontra Bizottság és ESZT végzésében (T-494/17, EU:T:2018:804) megállapította, hogy a Banca d'Italia 2016. május 3-án értesítette az Iccrea Bancát az ESZT által kiszámított, ESZA-hoz való 2016. évi előzetes hozzájárulásának összegéről, és hogy az Iccrea Banca késedelmesen indított megsemmisítés iránti keresetet az ESZT 2016. április 15-i határozatával szemben.

72 Ami az ESZT 2016. május 20-i határozatát illeti, mivel az Iccrea Banca e határozattal szemben nem indított megsemmisítés iránti keresetet a Törvényszék előtt, a nemzeti bíróság előtt nem hivatkozhat az említett határozat érvénytelenségére (lásd ebben az értelemben: 2018. július 25-i Georgsmarienhütte és társai ítélet, C-135/16, EU:C:2018:582, 43. pont).

73 A fentiekből az következik, hogy a kérdést előterjesztő bíróságnak nem feladata az alapügyben annak értékelése, hogy a Banca d'Italia határozatai összeegyeztethetők-e az ESZA-hoz való előzetes hozzájárulások kiszámítására vonatkozó szabályokkal, mivel e bíróság az uniós jog alapján nem bírálhatja el a Banca d'Italia e számítást előkészítő jogi aktusait, és nem is akadályozhatja meg azt, hogy az Iccrea Bancától beszedjék az ESZT azon jogi aktusaiban megállapított összegű hozzájárulást, amelyek érvénytelenségét nem állapították meg.

74 Következésképpen elfogadhatatlannak kell nyilvánítani az előterjesztett kérdés azon vonatkozásait, amelyek konkrétan az ESZA-hoz való előzetes hozzájárulások kiszámítására irányulnak.

75 Ezzel szemben e kérdés elfogadható annyiban, amennyiben az olasz szanálási alaphoz való rendes, rendkívüli és kiegészítő hozzájárulások kiszámítására vonatkozik.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

76 Kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2014/59 irányelv 103. cikkének (2) bekezdését és a 2015/63 felhatalmazáson alapuló rendelet 5. cikke (1) bekezdésének a) és f) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy ki vannak zárva az e 103. cikk (2) bekezdésében említett, nemzeti szanálási alaphoz való hozzájárulások kiszámításából az olyan kötelezettségek, amelyek egy második szintű bank és az általa olyan takarékszövetkezeti bankokkal együtt alkotott csoport tagjai közötti ügyletekből erednek, amely takarékszövetkezeti bankoknak a második szintű bank különböző szolgáltatásokat nyújt.

77 A 2014/59 irányelv 102. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a tagállamok biztosítják, hogy legkésőbb 2024. december 31-ig a finanszírozási rendszereik rendelkezésre álló pénzügyi eszközei elérjék a területükön engedélyezett összes intézmény biztosított betétei összegének legalább 1%-át.

78 Ezen irányelv 103. cikkének (1) és (2) bekezdéséből kitűnik, hogy e célszint elérése érdekében a tagállamok biztosítják, hogy a területükön engedélyezett intézmények hozzájárulást fizessenek, amelyet az intézmény biztosított betétekkel csökkentett, szavatolótőke nélküli kötelezettségei összegének és az e területen engedélyezett valamennyi intézmény aggregált, biztosított betétekkel csökkentett, szavatolótőke nélküli kötelezettsége összegének az aránya alapján kell megállapítani.

79 Az említett irányelv 103. cikke (2) bekezdésének második albekezdése pontosítja, hogy e hozzájárulásokat az intézmények kockázati profiljától függően kiigazítják.

80 A hozzájárulások intézmények kockázati profiljától függő kiigazításának fogalmát a Bizottság az ugyanezen irányelv 103. cikkének (7) bekezdése alapján az e rendelkezésben felsorolt számos tényező figyelembevételével felhatalmazáson alapuló jogi aktusok útján pontosíthatja.

81 E felhatalmazással a Bizottság a 2015/63 felhatalmazáson alapuló rendelet 5. cikkének elfogadása révén élt, amely rendelkezés „Az alapvető éves hozzájárulás kockázati kiigazítása” cím alatt bizonyos kötelezettségeknek a 2014/59 irányelv 103. cikkének (2) bekezdésében említett hozzájárulások kiszámításából való kizárásáról rendelkezik.

82 Először is e felhatalmazáson alapuló rendelet 5. cikke (1) bekezdésének a) pontja kimondja, hogy e kizárást az intézmény által az ugyanazon csoportba tartozó másik intézménnyel kötött ügyletekből eredő csoporton belüli kötelezettségekre kell alkalmazni, feltéve, hogy teljesülnek bizonyos kiegészítő feltételek.

83 Magából e rendelkezés szövegéből következik, hogy az csak az ugyanazon csoporthoz tartozó két intézmény közötti ügyletekre alkalmazható.

84 Bár a 2015/63 felhatalmazáson alapuló rendelet nem határozza meg közvetlenül a „csoport” fogalmát, e felhatalmazáson alapuló rendelet 3. cikke pontosítja, hogy annak alkalmazásában a 2014/59 irányelvben szereplő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni.

85 A „csoport” fogalmát ezen irányelv 2. cikke (1) bekezdésének 26. pontja úgy határozza meg, mint „az anyavállalat és leányvállalatai”. E két utóbbi fogalom pedig az említett irányelv 2. cikke (1) bekezdésének 5. és 6. pontjában az 575/2013 rendelet 4. cikkére való hivatkozással került meghatározásra, amely a 83/349 irányelv 1. és 2. cikkére utal, amelyeknek lényegében a 2013/34 irányelv 22. cikkének (1)–(5) bekezdése felel meg.

86 E fogalommeghatározásokból az következik, hogy az anyavállalat-leányvállalat viszony azzal járó ellenőrzési formát feltételez, hogy az anyavállalat a leányvállalatában a szavazati jogok többségével, e leányvállalat egyes vezetőire vonatkozó kinevezési vagy visszahívási joggal, vagy akár az említett leányvállalat feletti meghatározó befolyással rendelkezik.

87 Ilyen körülmények között e viszony nem tekinthető olyannak, mint amelyet igazol a több intézmény közötti partnerségben kifejezésre jutó gazdasági kapcsolatok fennállása, anélkül hogy azok közül valamelyik ellenőrzést gyakorolna azon csoport többi tagja felett, amelyet ezen intézményekkel együtt alkot.

88 Következésképpen az intézmények közötti olyan viszonyok, mint amelyekre a kérdést előterjesztő bíróság hivatkozik, amelyek egy második szintű bankot a partnereivel kapcsolnak össze, és amelyek különböző szolgáltatásoknak e második szintű bank részéről történő nyújtásából állnak, nem tekinthetők olyanoknak, mint amelyek lehetővé teszik olyan csoport fennállásának a megállapítását, amelyen belül a 2015/63 felhatalmazáson alapuló rendelet 5. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében fennállhatnak „csoporton belüli kötelezettségek”.

89 Másodszor, e felhatalmazáson alapuló rendelet 5. cikke (1) bekezdésének f) pontja egyes kötelezettségekre a „kedvezményes kölcsönöket nyújtó intézmények esetében” hivatkozik.

90 A „kedvezményes kölcsön” fogalmát az említett felhatalmazáson alapuló rendelet 3. cikkének 28. pontja úgy határozza meg, mint a fejlesztési bank által vagy közvetítő bankon keresztül nem versenyalapon, hanem nonprofit jelleggel nyújtott kölcsön, valamely tagállam központi vagy regionális kormányzata közpolitikai célkitűzéseinek előmozdítása érdekében.

91 Mivel e kritériumok mind a meghatározott működési feltételekre, mind pedig előre meghatározott bizonyos célok követésére vonatkoznak, önmagában az a körülmény, hogy a takarékszövetkezeti bankok egy, az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló csoport részét képezik, nem teszi lehetővé annak megállapítását, hogy az e csoporthoz tartozó, második szintű bank olyan intézménynek tekinthető, amely kedvezményes kölcsönöket kezel, ami elegendő annak kizárásához, hogy a kötelezettségeinek egy része eleget tehet a 2015/63 felhatalmazáson alapuló rendelet 5. cikke (1) bekezdésének f) pontjában meghatározott feltételeknek.

92 Harmadszor, ha a kérdést előterjesztő bíróság azon a véleményen van, hogy e felhatalmazáson alapuló rendelet 5. cikke (1) bekezdésének a) és f) pontját úgy kell értelmezni, mint amely alkalmazható az általa említettekhez hasonló helyzetekre, még ha azok nem is teljesítik az e rendelkezésekben foglalt valamennyi feltételt, meg kell állapítani, hogy az ilyen értelmezés összeegyeztethetetlen az említett rendelkezések szövegével.

93 Az említett felhatalmazáson alapuló rendelet 5. cikkének (1) bekezdése ugyanis nem biztosít mérlegelési jogkört a hatáskörrel rendelkező hatóságok számára annak érdekében, hogy a kockázat szerinti kiigazítások címén bizonyos kötelezettségeket kizárjanak a 2014/59 irányelv 103. cikkének (2) bekezdésében szereplő hozzájárulásokból, hanem éppen ellenkezőleg, pontosan felsorolja azokat a feltételeket, amelyek mellett valamely kötelezettség ilyen kizárás tárgyát képezi.

94 Az a körülmény, hogy a 2015/63 felhatalmazáson alapuló rendelet 5. cikke (1) bekezdése a) pontjának ezen értelmezése bizonyos kötelezettségek kétszeres beszámításához vezethet, nem igazolhat ettől eltérő következtetést, mivel – amint az e felhatalmazáson alapuló rendelet (9) preambulumbekezdésében is szerepel – a Bizottság nem kívánta teljes mértékben kiküszöbölni a kötelezettségek kétszeres beszámításának valamennyi formáját, és csak akkor zárt ki ilyen gyakorlatot, ha elegendő biztosíték van arra, hogy a csoporton belüli finanszírozási kitettségek a csoport pénzügyi helyzetének a romlása esetén fedezve vannak.

95 Hasonlóképpen, az egyenlő bánásmód, a hátrányos megkülönböztetés tilalma és az arányosság kérdést előterjesztő bíróság által említett elvének figyelembevétele nem indokolhat más eredményt, mivel a 2015/63 felhatalmazáson alapuló rendelet olyan helyzeteket különböztetett meg, amelyek a szóban forgó kötelezettségek által jelentett kockázatokhoz közvetlenül kapcsolódó jelentős sajátosságokat mutatnak.

96 A fenti megfontolások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2014/59 irányelv 103. cikkének (2) bekezdését és a 2015/63 felhatalmazáson alapuló rendelet 5. cikke (1) bekezdésének a) és f) pontját úgy kell értelmezni, hogy nincsenek kizárva az e 103. cikk (2) bekezdésében említett, nemzeti szanálási alaphoz való hozzájárulások kiszámításából az olyan kötelezettségek, amelyek egy második szintű bank és az általa olyan takarékszövetkezeti bankokkal együtt alkotott csoport tagjai közötti ügyletekből erednek, amely takarékszövetkezeti bankoknak a második szintű bank különböző szolgáltatásokat nyújt anélkül, hogy azok felett ellenőrzést gyakorolna, és amely kötelezettségek nem foglalnak magukban valamely tagállam központi vagy regionális kormányzata közpolitikai célkitűzéseinek előmozdítása érdekében nem versenyalapon, hanem nonprofit jelleggel nyújtott kölcsönöket.

A költségekről

97 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

A hitelintézetek és befektetési vállalkozások helyreállítását és szanálását célzó keretrendszer létrehozásáról és a 82/891/EGK tanácsi irányelv, a 2001/24/EK, 2002/47/EK, 2004/25/EK, 2005/56/EK, 2007/36/EK, 2011/35/EU, 2012/30/EU és 2013/36/EU irányelv, valamint az 1093/2010/EU és a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2014. május 15-i 2014/59/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 103. cikkének (2) bekezdését és a 2014/59/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a szanálásfinanszírozási rendszerhez való előzetes hozzájárulás tekintetében történő kiegészítéséről szóló, 2014. október 21-i (EU) 2015/63 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 5. cikke (1) bekezdésének a) és f) pontját úgy kell értelmezni, hogy nincsenek kizárva az e 103. cikk (2) bekezdésében említett, nemzeti szanálási alaphoz való hozzájárulások kiszámításából az olyan kötelezettségek, amelyek egy második szintű bank és az általa olyan takarékszövetkezeti bankokkal együtt alkotott csoport tagjai közötti ügyletekből erednek, amely takarékszövetkezeti bankoknak a második szintű bank különböző szolgáltatásokat nyújt anélkül, hogy azok felett ellenőrzést gyakorolna, és amely kötelezettségek nem foglalnak magukban valamely tagállam központi vagy regionális kormányzata közpolitikai célkitűzéseinek előmozdítása érdekében nem versenyalapon, hanem nonprofit jelleggel nyújtott kölcsönöket.

Aláírások